

Internetin tietoturva - kuka on heikoin lenkki?

Markus Peuhkuri

2007-02-14

Luennon aihe

- Turvallisuudesta
- Ohjeita, tapauksia
- Miten hyvät asiat menevät pilalle

Otsikoita turvallisuudesta

- Slammer-mato sulki Davie-Besse ydinreaktorin ohjausverkon 2002
- Blaster-mato viivästytti sähkösiirtoverkon mittaustietoja ja oli yksi osasyllinen Koillis-Yhdysvaltojen sähkökatkoon 2003
- Panix.com¹ menetti piirinimensä hallinnan tammikuussa 2005. Asiakkaiden sähköposti ohjautui kolmannen osapuolen palvelimelle.
- Ryhmä varasti väärillä viivakoodeilla tavaraa 1,5 MUSD arvosta Wal-Mart-kauppaketjulta
- Murtautujalla oli pääsy T-Mobilen verkkoon 7kk ajan ja pääsi käsiksi henkilötietoihin, valokuviin ja FBI:n dokumentteihin
- Englantilainen nainen ei voi nukkua, koska joku varasti aivotahdistimen kaukosäätimen, laitteen vaihtaminen vaatii uuden leikkauksen.
- Teho-osaston koneet osana botnettia: olivat käyttökeltottomia, ovet eivät avautuneet, tietoja ei pystytty syöttämään.
- Yli 100 000 000 henkilötietuetta hävinnyt Yhdysvalloissa 2005 alusta <http://www.privacyrights.org/ar/ChronDataBreaches.htm>

Kuinka selvitän henkilön salasanan?

- Asenna koneeseen troijalainen tai valvontaohjelma
 - netbus, back orifice, bo2k
 - + salakuuntelu, -katselu, tiedostojen selailu
 - antivirushjelmat tunnistavat
 - ⇒ täytyy koodata itse
- Salakuuntele (langatonta)verkkoa nykyään vaikeampaa, mutta sopivia laitteita löytyy verkoliitääntään asennettaviksi.
- Asenna koneeseen näppäilyt tallentava laite: tallentaa 64Ki näppäilyä, USD90

¹Iso internet-operattori New Yorkissa

- Hanki TEMPEST-laitteisto
 - ... tai, osta lahjaksi langaton näppäimistö

...tai kysy vain!

- Vetoa ongelmaan – haluan vain auttaa: (keskiviikkoiltana)
 - h** Ylläpidosta Mika terve; tietomurron takia palvelimet joudutaan asentamaan uudelleen — tiedostot ovat käytettävissä taas maanantaina.
 - u** Ei tule mitään! Minun pitää saada suunnitelma valmiiksi perjantaihin menessä asiakkaalle tai tulee firmalle isot sakot.
 - h** Joo, joo. Arvaa oletko ainoa joka sanoo noin? Itselläni on *hauska* viikonloppu tiedossa.
 - u** Mikä oli nimesi? Kukas on esimiehesi? Soitan hänelle, niin saa pistää asiat tärkeysjärjestykseen.
 - h** Huuh... No joo, voin koettaa saada tiedostosi väliaikaispalvelimelle, mutta sitä varten tarvitsen tunnuksesi ja salasanasasi.
 - u** Mitäs...? Eihän ylläpito koskaan kysy salasanaa? Kuka oikein olet?
 - h** Hei, koetan vain saada ne tiedostosi sinulle! Jos annat salasanasasi, voin kopioida sinun tiedostosi nopeasti — toinen vaihtoehto on kopioida koko palvelin; saat tiedostot maanantaina.
 - u** Njaa...
 - h** Odotas hetki, käyn hakemassa paperisi... Työntekijänumerosi on 24671 ja eka salasanasasi on ollut “changeme98”.
 - u** Äh. Ok. Salasana on “Uuponen02”.
 - h** Hyvä. Tiedostosi ovat näkyvissä puolen tunnin kuluttua.
- Huijaa aloittelevaa työntekijää
 - h** Tietoturvaosastolta Mika terve, tervetuloa taloon! Oletko saanut jo opastuksen tietoturva-asioista?
 - u** En vielä.
 - h** No, käydään sitten läpi perusasioita:
... *keskustelua*
 - h** ...salasanasta vielä, siinä pitää olla sekä isoja ja pieniä kirjaimia että numeroita. Onko salasanassasi niitä?
 - u** Ei, se on vain tyttönimeni “pienranta”.
 - h** Et olisi saanut sanoa sitä, mutta se ei ole kovin hyvä. Parempi olisi lisätä siihen vaikka kuukausi ja vuosi, esimerkiksi “PienrantaHel03”
 - u** Joo, vaihdan sen. Osaan tehdä sen.
... *keskustelua*
 - h** Etköhän pärjäile, hyvää työntekoa.

Miten ihmistä huijataan?

- Vastavuoroinen auttaminen
- Auktoriteetti
- Sääli
- “Tiimipelaaaja” — auta kaveria pulassa
- Ahneus
- Luottamusta pienin askelin

Turvaongelmat

Protokollaongelmat protokollien suunnittelussa ei riittävää painoa turvaominaisuuksiin

- IP-lähdereititys
- FTP-protokolla

Ohjelmistovirheet syötteen oletaminen

- ohjelmointivirheet (puskureiden ylivuodot yms.)
- virheellinen toteutus protokollasta (esim. ICMP redirect)
- mitään *ei pidä olettaa* käyttäjältä tai verkosta tulevasta datasta
- sovellusten yhteistoiminta

Konfigurointivirheet oletuskonfiguraatio pielessä

- ominaisuudet tärkeämpiä kuin turvallisuus
- yleensä valitetaan “miksi tämä ei toimi”
⇒ oletusasetukset liian sallivia

Haittaohjelmat

Virus leviää toisten ohjelmien, dokumenttien tai verkkosivujen välityksellä (2005 lopussa yli 140.000 tunnettua, joista kaikkia ei ole tavattu levinneinä “villinä”.)

- tuhoaa tiedostoja, jopa laitteistoja
- muuntaa tiedostoja
- heikentää suorituskykyä

Mato leviää itsenäisesti järjestelmästä toiseen verkon yli

- voi heikentää myös verkon suorituskykyä
- CodeRed, Slammer

Trojjan hevonen näennäisesti hyödyllinen ohjelma tai dokumentti jolla on salainen toimintatapa

- voi esimerkiksi mahdollistaa murtautumisen koneeseen
- Kukin tyyppi voi
 - paljastaa tietoja, esim. lähtettämällä tiedostoja sähköpostitse
 - tarkkailla käyttöä, esim. tallentaa salasanoja
 - mahdollistaa murtautuminen, esim. avaamalla takaportin
- Haittaohjelma voi olla myös *räätälöity* murtautumaan ainoastaan tiettyyn järjestelmään tai paljastamaan yksittäisen käyttäjän tietoja. Tällaista haittaohjelmaa eivät normaalit virustorjuntaohjelmat välttämättä tunnista. Tämä on eräs tapa teollisuusvakoiluun.

Palomuurit

- Palomuuari erottaa kaksi *eri turvapolitiikkaa* noudattavaa aluetta
 - yrityksen sisäinen verkko vs. Internet
 - myös yrityksen sisäisessä verkossa esim. osastojen välillä
- Yksikerroksinen palomuuari
 - yksi kone kahden verkon välissä
 - yksinkertainen konfigurointi, virheet vakavia
- Monikerroksinen palomuuari

- palomuuritoiminnallisuus hajautettu useiden laitteiden välille
- neutraaliverkko (DMZ) erotettavien verkkojen välillä
- Konekohtainen ohjelmistopalomuuuri
 - ohjelmisto tarkkailee koneen liikennettä
 - mahdollistaa ohjelmapohjaisen valtuutuksen: ainoastaan nimetyt ohjelmat saavat liikennöidä tietyllä tavalla verkkoon
 - ⇒ hienojakoinen turvallisuus
 - ⇒ estää haittaohjelmia
 - turvallisuus riippuu koneen turvallisuudesta: esim. troijalainen voi kytkeä palomuurin pois päältä ennenkuin liikennöi verkkoon. Helppoa koneissa, jossa ei ole erillistä pääkäyttäjää (koti-windowssit), mahdollista myös paremmissa järjestelmissä, mikäli on paikallinen turva-aukko.
- Läpinäkyvyysvaatimus

The introduction of a firewall and any associated tunneling or access negotiation facilities *MUST NOT* cause unintended failures of *legitimate* and *standards-compliant* usage that would work were the firewall not present.[1]
- Tuottaa helposti “kova ulkoa, pehmeä sisätä”-suojausten
 - ⇒ *kun* hyökkääjä saa ohitetua palomuurin, ei enää vaikeuksia

Kolme askelta tietoturvaan

1. Käyttöjärjestelmä ajan tasalle
 - kaikista järjestelmistä löytyy virheitä
 - ⇒ säännöllisesti tarkistettava tietoturvapäivitykset
2. Virustorjuntaohjelmisto
 - ei tarpeen, mikäli sovellusohjelmat *virheettömiä*
 - kaupallisissa ohjelmassa 20-30 virhettä/KLOC: Mozilla 1.7 1600 KLOC²
3. Palomuuuri käyttöön
 - ei tarpeen, mikäli järjestelmä ja palvelut turvallisia ja *virheettömiä*

Kuinka turvallisuus rakentuu

- Turvallisuus on prosessi, ei tuote
 - uusia turvallisuusongelmia tulee
 - ympäristö muuttuu: verkko, sovellukset, käyttäjät
- Turvallisuus riippuu heikoimmasta lenkistä

käyttäjä	sovellukset	OS	laitteisto	verkko	palomuuuri
----------	-------------	----	------------	--------	------------

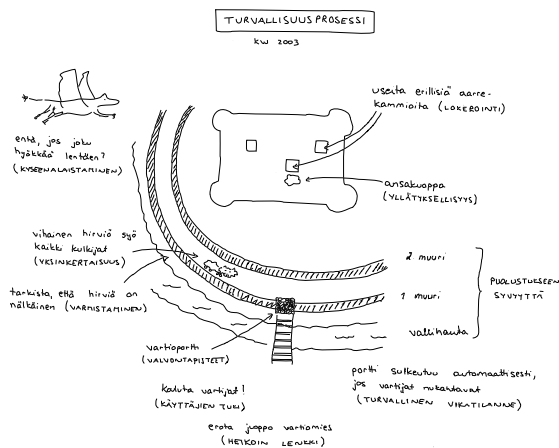
Ei ole mitään merkitystä sillä, käytetäänkö 40- vai 128-bittistä salausta tai 512- tai 2048-bittisiä RSA-avaimia, jos salasanan saa arvattua, kysyttyä käyttäjältä tai salakuunneltua koneesta.

²Kilo Lines of Code: tuhansia ohjelmakoodirivejä

Kuinka parantaa turvallisuutta?

- Lisätään tekniikkaa
 - lisää monimutkaisuutta
 - järjestelmät jäykkiä ⇒ kierrettäviä
 - luotetaan turvajärjestelmiin liikaa
 - + lisää liikevaihtoa
- Vaaditaan parempi tunnistus
 - lisää monimutkaisuutta
 - virheellisten estojen määrä kasvaa
- Koulutetaan käyttäjiä
 - + motivoitunut käyttäjä erinomainen suoja
 - aina on onnistuttu hämäämään joitakin jonkinaikaa
 - jos turvajärjestelmä estää työn, se kierretään

Turvallisuus organisaatiossa

Turvallisuus ↔ vaarattomuus

- Security ↔ safety
- Järjestelmän vaarattomuutta tutkittaessa voidaan hyvin harvinaiset tapaukset jättää huomioimatta
- Turvallisuudessa pitää huomioida myös epätodennäköisiä yhteensattumia
 - hyökkääjä pyrkii saamaan järjestelmän nurin
 - menetelmä voi olla täysin arvaamaton
- Väärien positiivisten ja negatiivisten suhde oltava järkevä
- Absoluuttien turvallisuus tuhon alku (Titanic, Enigma)

Turvallisuuden viisi askelta

1. Mitä haluan suojata?
2. Mitkä ovat riskit?
3. Kuinka hyvin turvaratkaisu suojaa riskeiltä?
4. Mitä muita riskejä turvaratkaisu aiheuttaa?
5. Mitä kustannuksia ja kompromisseja ratkaisusta aiheutuu?

Arvioi riskejä

- Aseta eläimet vaarallisuusjärjestykseen (kuolemantapauksia Yhdysvalloissa)
 - hai
 - koira
 - käärme
 - peura
 - sika
- Todennäköisin kuolinsyy 2000-2003 (Yhdysvalloissa)
 - diabetes
 - junaonnettomuus
 - lentokoneonnettomuus
 - maaliikenneonnettomuus
 - murha
 - salamanisku
 - terrori-isku
 - tulva
- Todennäköisin kuolinsyy 2000-2002 (Suomessa)
 - kurkunpää-, henkitorvi-, keuhkosityöpä
 - diabetes
 - influenssa
 - keuhkokuume
 - astma
 - maaliikennetapaturmat
 - vesikuljetustapaturmat
 - tapat. kaatumiset ja putoamiset
 - hukkumistapaturmat
 - myrkytystapat. pl. alkoholimyrkytys
 - itsemurhat
 - murhat, tapot, muu tahall. pahoinpit.

Ja vastaus on...

- Aseta eläimet vaarallisuusjärjestykseen (kuolemantapauksia Yhdysvalloissa, kokonaismäärä/vuosi)
 1. peura (135)
 2. koira (18)
 3. käärme (15)
 4. sika (?)
 5. hai (0,6)
- Todennäköisin kuolinsyy 2000-2003 (Yhdysvalloissa vuosittain)
 1. diabetes (68 000)
 2. maaliikenneonnettomuus (41 000)
 3. murha (15 600)
 4. terrori-isku (1 000)
 5. lentokoneonnettomuus (631)

6. junaonnettomuus (530)
 7. tulva (139)
 8. salamanisku (87)
- Todennäköisin kuolinsyy 2000-2002 (Suomessa, 1/100 000)
 1. keuhkokuume (41)
 2. kurkunpää-, henkitorvi-, keuhkosityöpä (32)
 3. itsemurhat (21)
 4. tapat. kaatumiset ja putoamiset (18)
 5. diabetes (9,2)
 6. maaliikennetapaturmat (7,2)
 7. myrkytystapat. pl. alkoholimyrkytys (3,4)
 8. hukkumistapaturmat (2,7)
 9. murhat, tapot, muu tahall. pahoinpit. (2,7)
 10. astma (1,8)
 11. vesikuljetustapaturmat (1,2)
 12. influenssa (1,2)

Riskien arviointi: yleisesti ihmiset

- Aliarvioivat usein ottamansa riskit
- Yliarvioivat riskit
 - joihin eivät voi vaikuttaa
 - harvinaiset
 - huomiota herättävät, uutisoidut
 - personoidut riskit

Turvallisuuden arviointi

- Kulu-tuottoarviointi
 - turvallisuus ei saa maksaa enempää kuin suojattava kohde
 - päällekkäiset hyödyt
 - vaikea arvioida turvattomuudesta tulevia kuluja tai turvallisuuden tuottoja
⇒ käytännössä hankintojen kuluarviointi
- Lait, säätelyt ja julkisuus
 - lait asettavat minimivaatimuksia turvallisuudelle
 - yleisesti hyväksytyt periaatteet
 - maineen menettäminen

Pankkikorttien kloonauk: lukija

Lukija paikoillaan

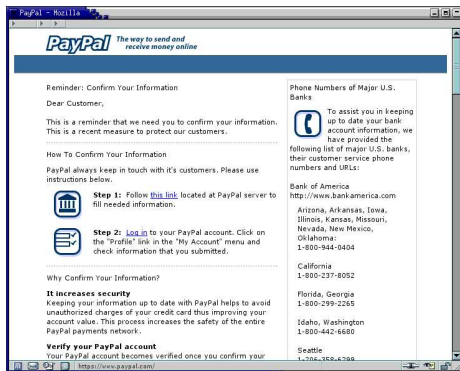
PIN-kamera esitekotelossa

PIN-kamera toimintavalmiina

Mistä tietää kuka siellä vastaa

Katsotaas viestiä tarkemmin (HTML)

- Status-kenttää vaihdetaan 25 ms välein

```
var boodschap = 'https://www.paypal.com/';  
function dgstatus()  
{  
    window.status = boodschap;  
    timerID= setTimeout("dgstatus()", 25);  
}
```

- Linkissä onkin IP-osoite

Follow [this link](http://210.78.22.113/verify.html) located at PayPal server to fill needed information.

- PayPal on Kaliforniassa

Domain Name: PAYPAL.COM

Administrative Contact, Technical Contact:

Inc., PayPal (36270680P) hostmaster@PAYPAL.COM
1840 Embarcadero Rd.
Palo Alto, CA 94303
US
408-376-7400 fax: 650.251.1101

- `www.paypal.com` on myös

`www.paypal.com` has address `64.4.241.32`

```
OrgName:    PayPal
OrgID:      PAYPAL
Address:    303 Bryant Street
City:       Mountain View
StateProv:  CA
PostalCode: 94041
Country:    US
```

```
NetRange:   64.4.240.0 - 64.4.255.255
CIDR:       64.4.240.0/20
```

- Ilmeisesti päivityspalvelin (`210.78.22.113`) ulkoistettu Kiinaan?

```
inetnum:    210.78.22.64 - 210.78.22.128
netname:    SHJITONG-CN
descr:      JiTong Shanghai Communications Co.,Ltd
address:    Room 1001,Lekai Building,Shangcheng Road,
address:    Pudong Xin district,Shanghai
country:    CN
```

Muita vedätyksiä

- Näytetty linkki ja "oikea" linkki eivät vastaa toisiaan

```
...secure server
<a href="http://www.scam.example/">
https://www.paypal.com</a>...
```

- Melkein sama nimi

- `www.PayPaI.com`
- `www.PayPa1.com`
- `www.paypal-secure.com`
- homomorfismi: `www.pаypal.com`

- `http://www.paypal.com:secure.information.update@10.12.80.5/`

- `http://www.paypal.com%01:secure@10.12.80.5/`

- Monia vastaavia huijauksia toteutettu eri yrityksille, tyypillisesti pankeille

- Ensimmäiset suomenkieliset

Toivoen ymmärtämyksen ja kannatuksen Teidan puolelta.
Kunnioittaen,
Hallinto

Toinen phishing-hyökkäys

- From: ITviikko Digilehti <itviikko.digilehti@sanoma.fi>

- Rekisteröintilinkki

```
Rekisteröidy Digilehden lukijaksi
<A href="http://www.webstudio.fi/itviikko/esittely.html"
target=_top>tästä</A>
```

Ei itviikko.fi?

```
domain:  webstudio.fi
descr:   SOPRANO COMMUNICATIONS OY
```

- Sähköpostin lähettäjä:

```
Received: from mail pickup service by mail.swelcom.fi
with Microsoft SMTPSVC; Thu, 20 Jan 2005 12:50:28 +0200
```

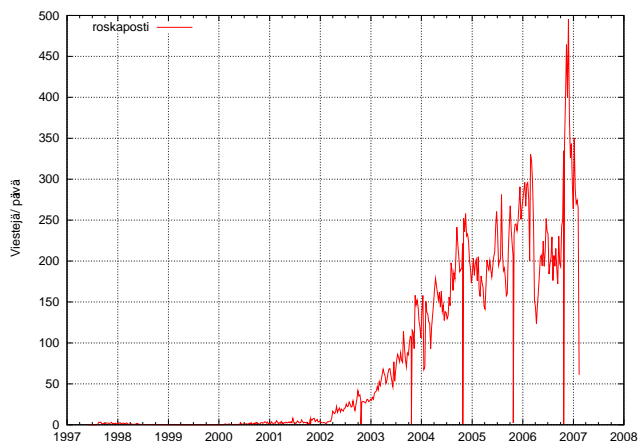
Ehkä murrettu palvelin, ei **itviikko.fi**?

```
domain:  swelcom.fi
descr:   SWelcom Oy
```

- Web-osoite osoittaa jonnekin muulle ja jokin kolmas osapuoli on lähettänyt joku kolmas osapuoli
⇒ Phishing-hyökkäys?

Viesti oli kuitenkin “oikea” (varmistettu ITViikon toimituksesta), vaikka siinä oli kaikki phishing-hyökkäyksen merkit. Tavallisen käyttäjän on hyvin vaikea erottaa “oikeat” ja “huijaus”-sähköpostit; teknisesti ei välttämättä mitään eroa.

Roskaposti – kiusasta ongelmaksi

Roskapostin torjunnasta

- Tekninen ratkaisu ei ole lopullinen
 - verkkoliikennettä
 - prosessointia
 - suodattimet ja järjestelmät kierrettävissä
- Ratkaisu saatava poliittiselta tasolta
 - pääosa spämmistä on peräisin Yhdysvalloista
 - suurin osa tulee nykyään Kiinan ja Korean kautta
 - oikeuslaitoksen uhka ainoa “todellinen” hidaste
⇒ follow the money

Yhteenveto

- Turvallisuus on monen asian summa
- Hyökkäykset muuttuvat ja muuttavat pelin sääntöjä
- Turvallisuus on aina valinta ja kompromissi
- Tekniset järjestelmät kierrettävissä
⇒ huolehdittava siitä, että järjestelmä ei romahda

Viitteet

- [1] N. Freed. Behavior of and Requirements for Internet Firewalls. Request for Comments RFC 2979, Internet Engineering Task Force, October 2000. (Informational). URL:<http://www.ietf.org/rfc/rfc2979.txt>.